

לשמוע קול תורה - פסוק השבוע

פרשת וזאת הברכה

תורה ציווה לנו משה

כשילד קט מתחיל לדבר אביו חייב ללמדו תורה. הלימוד הראשוני מורכב משני פסוקים המבטאים את יסוד אמונתנו. הפסוק הראשון הוא "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֶל־הֵינֹהוּ ה' אֶחָד" (דברים ו, ד), המבטא את יסוד אמונתנו בא-ל אחד, אדון כל העולם, שבחר בישראל לעמו ולשגרירו.

הפסוק השני מופיע בפרשתנו: "תִּזְכֹּר צְנֹה לְנֹה מֹשֶׁה מֹרְשֵׁה קְהֵלֵת יַעֲקֹב" (דברים לג, ד) - פסוק זה הוא יסוד אמונתנו באמיתת התורה שקיבלנו בסיני.

תחילת הפסוק מעידה על תורת ה' שניתנה לנו דרך משה רבנו. לא נכתב 'משה ציווה לנו תורה', כי אם "תורה ציווה לנו משה". התורה קודמת למשה, להורות כי ה' הוא המצווה ומשה הוא שליחו ושגרירו עלי אדמות.

המשך הפסוק מלמד כיהתורה היא מורשה לקהילת יעקב. כשם שהאמונה בא-ל קשורה בקשר בל יינתק באמונה בחיבור בין ה' לישראל, כפי שראינו בפסוק "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", כך התורה היא מורשה לישראל. עם ישראל קיבל את התורה האין סופית מה', והיאירושה לו. המילה "מורשה" המיוחסת לתורה נושאת שתי משמעויות המשלימות זו את זו:

א. התורה לא ניתנה רק לדור אחד, אלא היא מועברת מדור לדור בירושה; ב. כמו כל ירושה התורה שייכת למקבלה, והוא אחראי על שמירתה.

מכאן נובעת האחרייות של עם ישראל לקיים את התורה שניתנה מה' ולהתאים אותה לכל דור ודור. על חכמי ישראל בכל הדורות הוטלה האחרייות הכפולה, הנפלאה והמרתקת, לייצר סייגים וגדרות כדי למנוע כל פגיעה בתורה, ובד בבד להסביר את התורה בלשון שתתאים לכל דור על פי אופיו וצרכיו.

חכמי ישראל נדרשו לתת מענה מתוך ערכי התורה לשאלות המתעוררות כתוצאה משינויי הזמנים, מהתפתחות הטכנולוגיה, מהפיכת עם חקלאי בארצולעם של גולים בארצות הגויים, וברוך ה' - מחזרת עם ישראל לארצו, למערכת חיים שונה מסגנון החיים שחיו בה בעבר. כמו כן נדרשו חכמינו להכריע מתי יש להחמיר ומתי ניתן להקל, ולהוסיף חגים ללוח השנה העברי - חנוכה, פורים ויום העצמאות - כדי שחיינו לא יהיו מונעים רק מהתרפקות על העבר אלא מראייה אמתית של השגחת הא-לבכל עת ובכל תקופה.

מילה משמעותית נוספת בפסוק היא המילה "קהילה". התורה פונהכמובן לכל יחיד, אך היא ניתנה לאומה, לקהילה של בני יעקב. עלינו למצוא את הדרכים לחיות את התורה לא רק כדת המחייבת אתהיחיד בקיום מצוות מסוימות אלא כמתווה דרך לעמנו כולו.

איזו תכנית גדולה ועצומה הוריש לנו משה רבנו לפני ארבעת אלפים שנה!

שאול דוד בוצ'קו